

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 7/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v pléne zloženom z predsedu Ivana Fiačana a sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša (sudca spravodajca), Libora Duľu, Miroslava Duriša, Rastislava Kaššáka, Jany Laššákovej, Miloša Maďara, Petra Molnára, Petra Straku, Ľuboša Szigetiho, Roberta Šorla a Martina Vernarského o návrhu **Okresného súdu Bratislava II** na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 639/2004 Z. z. o Národnej diaľničnej spoločnosti a o zmene a doplnení zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov s Ústavou Slovenskej republiky takto

r o z h o d o l :

Návrh **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov

1. Ústavnému súdu bol 25. marca 2021 doručený návrh Okresného súdu Bratislava II (ďalej aj „navrhovateľ“ alebo „okresný súd“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o súlade ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 639/2004 Z. z. o Národnej diaľničnej spoločnosti a o zmene a doplnení zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NDS“) s čl. 20 ods. 4 ústavy.

2. Napadnuté ustanovenie znie takto:

„K nehnuteľnostiam spravovaným ku dňu vzniku diaľničnej spoločnosti Slovenskou správou ciest, ktoré sú predmetom prechodu práv a povinností podľa tohto zákona a ktoré nemôžu byť súčasťou predmetu vkladu do diaľničnej spoločnosti z dôvodu nevyporiadania, prípadne nepreukázania vlastníckeho práva štátu k nim a ktorých užívanie je dané tým, že sú zastavané diaľnicami, vzniká v prospech diaľničnej spoločnosti dňom jej vzniku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je užívanie nehnuteľností.“

3. Z návrhu na začatie konania, ako aj zo súdneho spisu vyplýva, že na okresnom súde sa pod sp. zn. 21 C 29/2019 prejednáva spor žalobcu [REDACTED], podnikajúceho pod obchodným menom [REDACTED] (ďalej len „žalobca“), proti žalovanej Národnej diaľničnej

spoločnosti (ďalej aj „žalovaná“) o zaplatenie sumy 2 593,73 eur s príslušenstvom z titulu „*obmedzenia vlastníckeho práva*“. Z obsahu žaloby, s ktorou sa ústavný súd oboznámil, vyplýva, že právnym dôvodom uplatneného nároku je vyplatenie náhrady majúcej opakujúci sa charakter za zákonné vecné bremeno zriadené na pozemkoch zastavaných diaľnicou v prospech žalovanej na podklade napadnutého ustanovenia zákona o NDS (ďalej aj „*prejednáváná vec*“). Peňažný nárok uplatnený žalobou tvoria z prevažnej časti pohľadávky iných vlastníkov, resp. spoluvlastníkov zastavaných pozemkov, ktoré žalobca nadobudol zmluvami o postúpení pohľadávok. Iba sčasti sa žalobca domáha náhrady za vecné bremeno na pozemku, ktorého je sám spoluvlastníkom. Žalobca podaním doručeným okresnému súdu 10. marca 2020 navrhol prerušiť konanie na účely predloženia veci ústavnému súdu na vyslovenie nesúlady § 6 ods. 1 zákona o NDS s čl. 20 ods. 4 ústavy.

4. Návrh žalobcu na prerušenie konania bol zdôvodnený tým, že k obmedzeniu vlastníckeho práva v zmysle čl. 20 ods. 4 ústavy môže dôjsť len na základe zákona, v žalobcovom prípade bolo obmedzenie jeho vlastníckeho práva spočívajúce v zriadení vecného bremena realizované priamo napadnutým ustanovením § 6 ods. 1 zákona o NDS. Záver o nemožnosti obmedzovať vlastnícke právo zákonom žalobca oprel o judikatúru ústavného súdu vo veciach sp. zn. PL. ÚS 42/2015, PL. ÚS 4/00, PL. ÚS 19/09 a PL. ÚS 38/95. Svojím návrhom mieril k protiústavnosti zriadeného vecného bremena na svojich pozemkoch, za ktoré by mu podľa argumentácie žalovanej mal vzniknúť nárok iba na jednorazovú odplatu, ktorý je podľa názoru žalovanej už premlčaný. Po rozhodnutí ústavného súdu o nesúlade napadnutého ustanovenia s čl. 20 ods. 4 ústavy a po jeho zrušení by žalobca mal nárok na náhradu z titulu bezdôvodného obohatenia vo forme opakujúceho sa plnenia.

5. Okresný súd uznesením č. k. 21 C 29/2019-735 z 5. júna 2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť 23. júna 2020, rozhodol o prerušení konania z dôvodu podania návrhu na konanie o súlade právnych predpisov podľa § 162 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov. V odôvodnení svojho rozhodnutia citoval z nálezů ústavného súdu č. k. PL. ÚS 38/95 z 3. apríla 1996, podľa ktorého: „Ústava Slovenskej republiky neumožňuje, aby k vyvlastneniu alebo nútenému obmedzeniu vlastníckeho práva došlo priamo zákonom. Z uvedeného vyplýva, že Národná rada Slovenskej republiky ako jediný ústavodarný a zákonodarný orgán Slovenskej republiky nie je v zmysle Ústavy Slovenskej republiky oprávnená priamo zákonom vyvlastniť alebo nútene obmedziť vlastnícke právo. Článok 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky však určuje, že k vyvlastneniu, prípadne k nútenému obmedzeniu vlastníckeho práva možno prikróčiť len na základe zákona. Uvedené ustanovenie Ústavy Slovenskej republiky predpokladá existenciu zákona, na základe ktorého je možné uskutočniť vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva. Ústava Slovenskej republiky neumožňuje, aby k vyvlastneniu alebo nútenému obmedzeniu došlo priamo zákonom.“ Z pohľadu okresného súdu je dôvodné a účelné prerušiť konanie a predložiť vec ústavnému súdu na prieskum súladnosti právnych predpisov s ústavou, pretože v prejednávanej veci došlo k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu zriadením zákonného vecného bremena, ktoré vzniklo priamo na základe napadnutého ustanovenia.

6. V návrhu na začatie konania okresný súd uvádza, že zákonné vecné bremeno zriadené na základe napadnutého ustanovenia zákona o NDS nespĺňa podmienky ustanovené čl. 20 ods. 4 ústavy, a to podmienku obmedzovať vlastnícke právo na základe zákona. Poukazuje na to, že ústavný súd vo svojej judikatúre konštatoval, že ústava neumožňuje, aby k obmedzeniu vlastníckeho práva došlo priamo zákonom, ale výlučne na základe zákona. Národná rada Slovenskej republiky nie je

oprávnená zákonom nútene obmedziť vlastnícke právo. V zmysle čl. 20 ods. 4 ústavy je potrebné určiť orgán oprávnený na konanie s predmetom vyvlastňovania, resp. obmedzovania vlastníckeho práva a zákonodarca je oprávnený zákonom upraviť predpoklady vyvlastnenia, resp. obmedzenia vlastníckeho práva. Splnenie zákonných predpokladov musí byť objektívne a preskúmateľné. Konanie konkrétneho orgánu je konaním administratívnym, t. j. spadá do výkonnej moci, pričom v zmysle čl. 46 ods. 2 ústavy zákonnosť administratívneho konania je preskúmateľná súdnou cestou. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu zriadené na základe napadnutého ustanovenia nezodpovedá garanciam podľa čl. 20 ods. 4 ústavy. Napadnuté ustanovenie neobsahuje spôsob, akým možno k obmedzeniu vlastníckeho práva pristúpiť, ale priamo zákonom obmedzuje vlastnícke právo, nestanovuje ani žiadny administratívny postup a neurčuje orgán, ktorý by mal o tomto obmedzení rozhodnúť, čím sa dostáva do priameho rozporu s čl. 20 ods. 4 ústavy, ako ho vykladá judikatúra ústavného súdu. Okresný súd poukazuje na nálezy ústavného súdu vo veciach sp. zn. PL. ÚS 38/95, PL. ÚS 4/00 a PL. ÚS 19/09.

7. Na základe uvedeného okresný súd navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že ustanovenie § 6 ods. 1 zákona o NDS nie je v súlade s čl. 20 ods. 4 ústavy. K návrhu na začatie konania navrhovateľ priložil uznesenie č. k. 21 C 29/2019-735 z 5. júna 2020, ktorým prerušil konanie do právoplatného skončenia konania o súlade právneho predpisu.

II.

Predbežné prerokovanie návrhu na začatie konania

8. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, ústavnými zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom [čl. 124 a čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy], v súlade s čl. 131 ods. 1 ústavy, ako aj s § 7 ods. 1 písm. a) a § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí pléna predbežne prerokoval návrh na začatie konania. Účelom predbežného prerokovania návrhu je zistenie, či a v akom rozsahu možno návrh prijať na ďalšie konanie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

9. Podľa čl. 144 ods. 2 ústavy ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný.

10. Podľa § 74 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy o súlade právnych predpisov nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo medzinárodnou zmluvou, s ktorou vyslovila súhlas národná rada a ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, môže podať súd v súvislosti s prejednávanou vecou.

11. Abstraktne normovanú požiadavku súvislosti s prejednávanou vecou [čl. 144 ods. 2 ústavy a § 74 písm. d) zákona o ústavnom súde] ako podmienku legitimácie všeobecného súdu na podanie návrhu podľa čl. 125 ods. 1 ústavy interpretuje ústavný súd vo svojej judikatúre v tom zmysle, že podaniu návrhu musí predchádzať rozhodovacia činnosť všeobecného súdu, v rámci ktorej je podľa jeho úsudku potrebné vyložiť a aplikovať všeobecne záväzný právny predpis, ktorého nesúlad mieni

všeobecný súd v konaní pred ústavným súdom uplatniť (z najnovšej judikatúry napr. PL. ÚS 6/2021, bod 19). Všeobecný súd je teda oprávnený napadnúť len také ustanovenie zákona (všeobecne záväzného právneho predpisu), ktorého použitie (teda nutnosť subsumpcie zisteného skutkového stavu pod právnu normu vyjadrenú v danom ustanovení) možno v konaní pred všeobecným súdom rozumne očakávať (obdobne napr. PL. ÚS 12/2012).

12. Všeobecný súd je aktívne legitimovaný len na taký návrh derogačného nálezu, ktorý má potenciál ovplyvniť jeho meritórne rozhodnutie v základnom konaní. Pri nesplnení uvedenej podmienky sa návrh všeobecného súdu dostáva do pozície akademickej polemiky a rozhodnutie o ňom by nedokázalo naplniť funkčnú podstatu jeho návrhového oprávnenia, ktorou je účinná pomoc ústavného súdu všeobecnému súdu prostredníctvom vyriešenia prejudícia ústavno-právnej povahy spadajúceho do výlučnej právomoci ústavného súdu podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy (PL. ÚS 1/2018, bod 41).

13. V záujme osvedčenia prejudiciality napádanej právnej normy, a tým aj aktívnej procesnej legitimácie všeobecného súdu, musí byť súčasťou dôvodov návrhu podľa § 75 písm. b) zákona o ústavnom súde aj úvaha o súvislosti (prejudicialite) rozhodnutia ústavného súdu v rovine, ako by všeobecný súd rozhodol, ak by ústavný súd jeho návrhu nevyhovел, a ako by súd v konkrétnej veci rozhodol, ak by ústavný súd vyslovil nesúlad napadnutého ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu s ústavou. Všeobecný súd musí preto v návrhu vysvetliť, nakoľko závisí jeho rozhodnutie od platnosti normy, ktorú žiada preskúmať (porovnaj PL. ÚS 1/2018, bod 40).

14. Okresný súd v návrhu na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy opísal predmet sporu tak, že žalobca sa domáha nároku na vyplatenie náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku, na ktorom viazne vecné bremeno zriadené priamo napadnutým ustanovením. Keďže podrobnejšie okolnosti sporu z návrhu okresného súdu nevyplývajú, ústavný súd z obsahu spisu okresného súdu zistil, že žalobca požaduje od žalovanej vyplatenie peňažnej náhrady, ktorú vypočítal ako opakujúce sa plnenie za konkrétne časové obdobia. Žalovaná namieta, že v tomto prípade vznikol vlastníčkovi pozemku nárok iba na jednorazovú náhradu, a to ku dňu zriadenia zákonného vecného bremena, teda dňom vzniku Národnej diaľničnej spoločnosti, a v tejto súvislosti namieta premlčanie žalovaného nároku. Žalobca na túto argumentáciu reagoval podaním návrhu na prerušenie konania na účely predloženia veci ústavnému súdu na vyslovenie nesúladu § 6 ods. 1 zákona o NDS s čl. 20 ods. 4 ústavy. Žalobca uvádza, že po vyslovení nesúladu napadnutého ustanovenia s ústavou a jeho zrušení by jeho nárok mohol byť právne posudzovaný podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení. Peňažná náhrada tejto povahy by mala opakujúcu sa povahu, čím by námietka premlčania vznesená žalovanou stratila opodstatnenie.

15. Návrh okresného súdu na vyslovenie nesúladu napadnutého ustanovenia s referenčnou normou obsahuje argumentáciu postavenú len na všeobecných dôvodoch formulovaných odkazom na skoršiu rozhodovaciu činnosť ústavného súdu v otázke obmedzenia vlastníckeho práva, resp. vyvlastnenia. V tejto súvislosti ústavný súd opakuje, že všeobecný súd je legitimovaný len na taký návrh derogačného nálezu, ktorý má potenciál ovplyvniť jeho meritórne rozhodnutie v základnom konaní, čo znamená, že okrem samotnej argumentácie v prospech navrhovaného petitu tu musí byť prítomné aj zdôvodnenie podmienky prejudiciality.

16. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd okrem citovania a parafrázovania judikatúry ústavného súdu podrobnejšie nezdôvodnil súvislosť napadnutého ustanovenia s prejednávanou vecou. Z podaného návrhu ani z predloženého súdneho spisu nevyplýva, aký je jeho názor na právnu

podstatu sporu, ako chce interpretovať a aplikovať napadnuté ustanovenie a predovšetkým aký vplyv by mala derogácia napadnutého ustanovenia na jeho meritórne rozhodnutie.

17. Žalobca v návrhu na prerušenie konania a na predloženie napadnutého ustanovenia na posúdenie jeho ústavnosti uvádza, že dôvody, pre ktoré podáva tento návrh, spočívajú v tom, že po zrušení napadnutého ustanovenia by mu patrila opakujúca sa náhrada za obmedzenie jeho vlastníckeho práva majúca povahu bezdôvodného obohatenia, čo má dopad na posúdenie premlčania jeho nároku. K tejto argumentácii žalobcu okresný súd nezaujal žiadne vlastné stanovisko. Nevyjadril sa, či sa právna konštrukcia prezentovaná žalobcom zhoduje s jeho predbežným právnym názorom, resp. aké právne posúdenie žalobou uplatneného nároku prichádza do úvahy pri aktuálnom právnom stave a aké po navrhovanej derogácii. Okresný súd v návrhu len bez ďalšieho konštatuje, že „*V konaní je sporný vznik práva zodpovedajúceho zákonnému vecnému bremenu (ktorého obsahom je užívanie nehnuteľnosti) ku dňu vzniku Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s.*“, s čím možno polemizovať, keďže strany sa nesporia o vznik vecného bremena (ktoré nepochybne už vzniklo dňom vzniku Národnej diaľničnej spoločnosti), ale o povahu náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vlastníkov pozemkov zastavaných diaľnicou. Úlohou ústavného súdu v konaní o súlade právnych predpisov nie je hľadať alebo nahrádzať argumentáciu navrhovateľa spočívajúcu v porovnaní účinkov prípadného derogačného rozhodnutia na konečné rozhodnutie vo veci samej oproti aktuálnemu právnemu stavu.

18. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na závery uznesenia č. k. PL. ÚS 13/2021 z 13. októbra 2021: „Privilégium okresného súdu iniciovať tento typ konania je spojené aj s jeho zodpovednosťou sformulovať návrh spôsobom nevyvolávajúcim otázky o jeho obsahu. Je potrebné zdôrazniť, že ústavný súd v tomto type konania nie je oprávnený vyzývať na odstránenie nedostatkov podania (§ 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pozri aj PL. ÚS 1/2020 – bod 29 a nasl.), čo len svedčí o úmysle zákonodarcu zveriť procesnú legitimitáciu na začatie konania takému okruhu subjektov, ktoré svojou povahou dávajú záruku na podávanie právne kvalifikovaných návrhov.“

19. Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov musí v zmysle § 75 písm. b) zákona o ústavnom súde obsahovať dôvody, ktoré vedú navrhovateľa k pochybnostiam o súlade napadnutého právneho predpisu s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (PL. ÚS 4/2022), pričom všeobecný súd je povinný preukazovať svoje návrhové oprávnenie aj splnením podmienky prejudiciality. V posudzovanom prípade návrh na začatie konania pred ústavným súdom neobsahuje zdôvodnenie preukazujúce splnenie podmienky prejudiciality ako predpokladu legitimitácie okresného súdu na podanie tohto návrhu.

20. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že návrh okresného súdu nemá náležitosti ustanovené zákonom v zmysle § 75 písm. b) zákona o ústavnom súde, pričom tento nedostatok nie je v konaní o súlade právnych predpisov ústavný súd oprávnený odstraňovať výzvou navrhovateľovi na doplnenie návrhu (§ 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Z uvedených dôvodov preto návrh navrhovateľa odmietol pre nedostatok zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

21. Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že požiadavka riadneho odôvodnenia prejudiciality v zmysle významu a vplyvu požadovaného derogačného rozhodnutia na meritórne rozhodnutie okresného súdu je spojená aj s úvahou o časových účinkoch derogačného nálezu. Navrhovateľ by teda mal vysvetliť, či a akým spôsobom je zrušenie napadnutého ustanovenia spôsobilé zasiahnuť do už vzniknutých právnych vzťahov. Otázka právnych účinkov derogačného nálezu ústavného

súdu v konaní o súlade právnych predpisov je zjavne otázkou riešenia konfliktu právnej istoty a stability právnych vzťahov na jednej strane a požiadavky na účinnom presadení ústavnosti na strane druhej (PL. ÚS 1/2018, PL. ÚS 24/2020, PL. ÚS 6/2021), ku ktorej by sa navrhovateľ mal relevantným spôsobom vyjadriť, osobitne v situácii, ak nejde o prípad, pre ktorý zákonodarca výslovne predpokladá spätný účinok derogačného nálezu (napr. kvalifikačné použitie zmenenej priaznivejšej právnej úpravy v trestných veciach; k ďalším aspektom účinkov derogačného nálezu sa ústavný súd vyjadril napr. vo veci sp. zn. PL. ÚS 5/2021).

22. Na záver ústavný súd konštatuje, že z pripojeného spisu okresného súdu zistil, že po podaní návrhu na vyslovenie nesúladu napadnutého ustanovenia žalobca, reflektujúc závery uznesenia ústavného súdu vo veci sp. zn. PL. ÚS 24/2020, navrhol, aby okresný súd zobral návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy späť, rozhodol o pokračovaní v konaní a pripustil zmenu žaloby v znení, že dotknutá nehnuteľnosť nie je zaťažená vecným bremenom v zmysle § 6 ods. 1 zákona o NDS, a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu vo výške 2 593,73 eur s príslušenstvom. Po pripustení zmeny žaloby žalobca navrhuje, aby okresný súd prerušil konanie a opätovne sa obrátil na ústavný súd s návrhom na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. Žalobca svoj návrh odôvodnil obavou z odmietnutia návrhu okresného súdu z dôvodu, že predmetom konania nie je zrušenie napadnutej právnej normy s cieľom dosiahnuť súvislosť medzi vyslovením nesúladu a prejednávanou vecou. Na toto podanie okresný súd doteraz procesne nereagoval. V prípade úvahy o podaní nového návrhu na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy dáva ústavný súd do pozornosti okresného súdu dôvody tohto uznesenia, najmä dôvody uvedené v predchádzajúcom bode, keďže touto problematikou sa ústavný súd vo svojej aktuálnej judikatúre opakovane zaoberal (PL. ÚS 1/2018, PL. ÚS 24/2020, PL. ÚS 4/2021, PL. ÚS 5/2021, PL. ÚS 6/2021, PL. ÚS 16/2021, PL. ÚS 3/2022; osobitne v súvislosti s problematikou vecných bremien PL. ÚS 16/2021 v bodoch 31 – 34 a PL. ÚS 3/2022 v bode 26). Ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť aj požiadavku na ústavne konformný výklad právnych noriem všeobecnými súdmi, a to aj v prípade absencie výslovného zákonného textu (PL. ÚS 16/2021, body 35.2 a 35.3).

23. Podľa § 67 zákona o ústavnom súde pripájajú k tomuto rozhodnutiu odlišné stanovisko sudcovia Jana Baricová, Rastislav Kaššák, Peter Straka, Ľuboš Szigeti a Robert Šorl, ktoré sa týka odôvodnenia rozhodnutia, a sudca Ivan Fiačan, ktoré sa týka výroku a odôvodnenia rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2022

Ivan Fiačan
predseda Ústavného súdu
Slovenskej republiky